

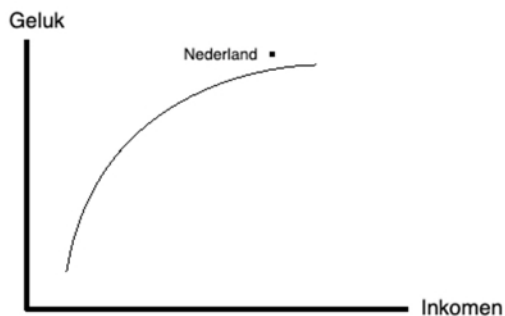

Geld maakt niet (altijd) gelukkig

Geld maakt niet gelukkig. Of toch wel? Je zult maar in de schulden zitten en bij de voedselbank lopen. Een beetje extra geld kan de stress dan verminderen en je welbevinden doen toenemen. Maar er is geen rechtstreeks verband tussen inkomen en geluk. Zeker bij hogere inkomens spelen andere zaken een belangrijker rol.

Geluksonderzoeken

Er zijn heel wat 'geluksonderzoeken' gedaan. De vraag is dan uiteraard hoe je geluk meet. Om te beginnen kun je het mensen vragen. Bijvoorbeeld vragen als: voel je je 'erg gelukkig', 'redelijk gelukkig' of 'niet al te gelukkig'? Je kunt dan percentages gelukkige, dan wel tevreden mensen berekenen en die afzetten tegen het inkomen. Die onderzoeken leveren steevast het volgende beeld op:

Bij een stijgend inkomen neemt het geluksniveau aanvankelijk toe, maar wel steeds minder, totdat de invloed van geld op geluk vrijwel wegvalt. Nederland 'scoort' in dit soort onderzoeken doorgaans goed, evenals de Scandinavische landen. Onderaan de gebogen curve vinden we landen als Zimbabwe en Rusland.

Human Development Index

Een andere manier om het menselijk welbevinden te 'meten' is door een mandje van factoren samen te stellen, factoren waarvan aangenomen wordt dat mensen daar blij van worden. Eén van de oudste van die mandjes is de *Human Development Index* (HDI), samengesteld door de Verenigde Naties. Het gemiddeld inkomen speelt nog steeds een belangrijke rol in de HDI, daarnaast wordt gekeken naar de levensverwachting bij de geboorte en het aantal jaren scholing.

Het is interessant de lijst van het gemiddeld inkomen te vergelijken met de HDI-lijst. We zien (voor 2021) zowel overeenkomsten als verschillen. De Scandinavische landen, Zwitserland en Nederland zitten in beide lijsten hoog in de boom. Duidelijk afwijkend is het oliestaatje Qatar, dat één van de rijkste land ter wereld is, maar in de HDI-lijst op nummer 42 staat. Ook de Verenigde Staten scoort in de toptien van rijkste landen, maar komt in de HDI-lijst niet verder dan plaats 21.

World Happiness Report

De nieuwste loot aan deze stam is het *World Happiness Report*, eveneens door de Verenigde Naties samengesteld. Ook hier speelt het inkomen weer een belangrijke rol. Daarnaast wordt gekeken naar zaken als gezondheid, de vrijheid zelf beslissingen te kunnen nemen en de mate van corruptie. Het is de moeite waard het rapport eens te bekijken, in het bijzonder de rangorde van landen: <https://happiness-report.s3.amazonaws.com/2023/WHR+23.pdf>. De onvermijdelijke Scandinavische landen staan weer in de toptien, evenals Nederland overigens. De Verenigde Staten komen niet verder dan plaats 15. Verder is het aardig te kijken naar de plekken van Rusland en Oekraïne: respectievelijk de nummers 70 en 92. Het zal niet verbazen veel geplaagde landen als Libanon en Afghanistan onderaan de lijst aan te treffen.

Inkomensverdeling

Een element dat in de genoemde 'geluksindicatoren' ontbreekt, is de inkomensverdeling. Weliswaar hebben zaken als de vrijheid eigen keuzes te maken, corruptie en levensverwachting met het inkomen te maken, maar de inkomensverdeling zelf wordt niet altijd expliciet meegewogen. Er is echter veel voor te zeggen dat wel te doen. Alles wijst er op dat mensen grote waarde hechten aan hun relatieve plaats in de inkomensverdeling. Toenemende inkomensverschillen kunnen gemakkelijk tot een geringer gevoel van welbevinden leiden. Hetzelfde geldt overigens voor de vermogensverdeling.

Een veel gebruikte maatstaf om de inkomensverschillen te meten is de Gini-index, genoemd naar de Italiaans econoom Corrado Gini. Deze index is 0 als iedereen hetzelfde verdient en 100 als één persoon al het inkomen opstrijkt. Dus: hoe hoger de Gini-index, hoe ongelijker de inkomens zijn verdeeld. Opvallend is dan dat kleine Europese landen als de Scandinavische en ook Nederland allemaal een relatief gelijkmatige inkomensverdeling kennen. Hun Gini-index ligt rond de 25. De index voor het VK ligt al een stuk hoger, op 32, en die voor de VS zelfs op 47.

Rijnlands model

Vermeldenswaard is dat de genoemde kleine Europese landen een type economie hebben die wel als het Rijnlandse model wordt aangeduid: het zijn weliswaar kapitalistische economieën, maar de overheid heeft een stevige vinger in de pap. Dat blijkt onder andere uit het bestaan van een redelijk tot goed sociaal vangnet. In Nederland bijvoorbeeld wordt de inkomensongelijkheid vooral door het bestaan van het socialezekerheidssysteem ruwweg gehalveerd. Gezien de 'gelukslijstjes' is er veel voor te zeggen het Rijnlandse model te koesteren en weg te blijven van het soort rauwe kapitalisme zoals de VS die kennen.

Joure, juni 2023

Disclaimer

Trustus Capital Management B.V., hierna te noemen "Trustus", besteedt de uiterste zorg aan de betrouwbaarheid en actualiteit van de gegevens in dit artikel. Onjuistheden en onvolledigheden kunnen echter voorkomen. Trustus is niet aansprakelijk voor schade als gevolg van onjuistheden of onvolledigheden in de aangeboden informatie. Tevens aanvaardt Trustus geen aansprakelijkheid voor eventuele koersverliezen, die geleden worden als gevolg van het gebruik van gegevens, adviezen of ideeën verstrekt door of namens Trustus. Trustus is geregistreerd bij de Autoriteit Financiële Markten te Amsterdam.